

Щомісячний Огляд змін

у нормативно-правових актах, що стосуються внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від збройної агресії російської федерації проти України

Листопад 2022 року

Закони України:

1. [Реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці.](#)
2. [Продовжено строк дії воєнного стану в Україні та строк проведення загальної мобілізації.](#)
3. [Схвалено Державний бюджет України на 2023 рік.](#)
4. [Змінено деякі закони України щодо захисту соціальних, трудових та інших прав фізичних осіб, у тому числі під час воєнного стану, та спрощення обліку робочих місць для осіб з інвалідністю.](#)
5. [Прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час.](#)
6. [Прийнято Закон України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» та Постанову Уряду щодо реалізації його положень.](#)
7. [Зміни до Податкового кодексу щодо звільнення від оподаткування волонтерської допомоги.](#)
8. [Впровадження поняття мобінгу та захист від нього.](#)

Постанови:

9. [Запроваджено зміни до порядку оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України.](#)
10. [Змінено Правила перетинання державного кордону громадянами України.](#)
11. [Затверджено постанову про деякі питання здійснення першочергових заходів із забезпечення соціального захисту звільнених осіб.](#)
12. [Звільнено від мита та імпортного ПДВ генератори, електрогенераторні установки, акумулятори електричні, обігрівачі та інше обладнання.](#)
13. [Прийнято порядок переведення на навчання за державним замовленням окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти до 2021 року включно на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб.](#)
14. [Змінено Порядок пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови.](#)
15. [Оновлено порядок внесення інформації до паспорта громадянина України для виїзду за кордон.](#)
16. [Зміни до порядку надання Державної міграційною службою адміністративних послуг в умовах воєнного стану.](#)
17. [Зміни щодо соціального та професійного адаптування ветеранів війни.](#)
18. [Зміни щодо формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану.](#)
19. [Зміни до забезпечення населення продовольчими товарами тривалого зберігання в умовах воєнного стану.](#)
20. [Спрощено процедуру видачі документів для повернення в Україну.](#)
21. [Скасовано наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України про умови праці за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій.](#)

Укази Президента України та акти ЦОБВ:

22. [Викладено в новій редакції Перелік територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних \(бойових\) дій, або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні \(блокуванні\).](#)
23. [Створено військові адміністрації населених пунктів у Харківській області.](#)

Міжнародно-правові акти:

24. [Набрала чинності Стамбульська конвенція.](#)

Інші довідкова інформація:

25. [Розширення можливостей використання цифрового паспорта.](#)
26. [Перерахунок пенсій у грудні 2022 року.](#)
27. [Отримання витягу про місце проживання.](#)

Прийняті Закони України

1. Реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці

Двадцять першого (21) вересня 2022 року прийнято [Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці»](#).

Законом передбачено істотні зміни в сфері зайнятості населення:

1) Особливості виплати допомоги по безробіттю під час дії воєнного стану.

Під час дії воєнного стану виплата допомоги по безробіттю припиняється, зокрема, з 31 календарного дня від дня перетину зареєстрованим безробітним державного кордону України, якщо він безперервно перебував за кордоном понад 30 календарних днів.

Крім того, під час дії воєнного стану:

Тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 90 календарних днів. Безробітним, строк виплати допомоги по безробіттю яких на дату набрання чинності Законом (яким вносяться зміни) перевищує 90 днів, виплата допомоги по безробіттю припиняється через 30 календарних днів з дня набрання ним чинності.

Максимальний розмір допомоги по безробіттю не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року.

Допомога по безробіттю особам, які звільнилися з останнього місця роботи (служби) за власним бажанням без поважних причин або за угодою сторін, призначається відповідно до частин першої та третьої цієї статті, а виплата допомоги починається з 31-го календарного дня.

- 2) Розширення обсягу програм сприяння зайнятості та їхніх адресатів.
- 3) Відмова від квот на працевлаштування окремих категорій осіб.
- 4) Зміна підходів до стимулювання зайнятості найбільш вразливих осіб.
- 5) Нові інструменти сприяння зайнятості молоді.
- 6) Додаткові заходи з подолання тривалого безробіття.
- 7) Залежність підтримки безробітних від тривалості трудової діяльності.
- 8) Зміна підходів щодо підходящої роботи.
- 9) Нові можливості з підвищення конкурентоздатності.
- 10) Розширення кола осіб, які можуть отримати статус зареєстрованого безробітного.

Закон набрав чинності 29.10.2022 року, однак основна частина його положень вступатимуть у дію упродовж 2023 року.

Більш детально зі змінами за підрозділами 2-10 цього розділу дайджесту можна ознайомитися на сайті БФ «ССС» [за посиланням](#).

2. Продовження строку дії воєнного стану та строку проведення загальної мобілізації

Верховна Рада України 16 листопада 2022 року підтримала проекти Закону України про затвердження Указів Президента [«Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»](#) та [«Про продовження строку проведення загальної мобілізації»](#).

Таким чином Верховна Рада України продовжила термін дії військового стану та загальної мобілізації на 90 днів до 19 лютого 2023 року.

Набрання чинності: 20.11.2022 р.

3. Прийнято Державний бюджет України на 2023 рік

Третього (03) листопада 2022 року Верховна Рада України прийняла [Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»](#).

Ключові показники Держбюджету на 2023 рік:

- Середній курс долара очікується 42,2 грн.
- Загальні витрати бюджету становитимуть 2,581 трлн грн проти 2,206 трлн грн у плані на 2022 рік, загальні доходи – 1,329 трлн грн. Дефіцит бюджету буде майже таким, як доходи – 1,296 трлн грн. Щодо ВВП країни бюджетний дефіцит становитиме близько 20%.
- Мінімальна зарплата становитиме 6 700 грн на місяць або 40,46 грн на годину, прожитковий мінімум для працездатних осіб – 2 684 грн на місяць.

Із резервного фонду буде виділено понад 34 млн грн компенсації державним та комунальним закладам за безоплатне розміщення внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Це дозволить їм розрахуватися за комунальні послуги й далі приймати ВПО.

У бюджеті також передбачені видатки на субсидії на житлово-комунальні послуги: 37,9 млрд грн проти 37,87 млрд грн у 2022 році.

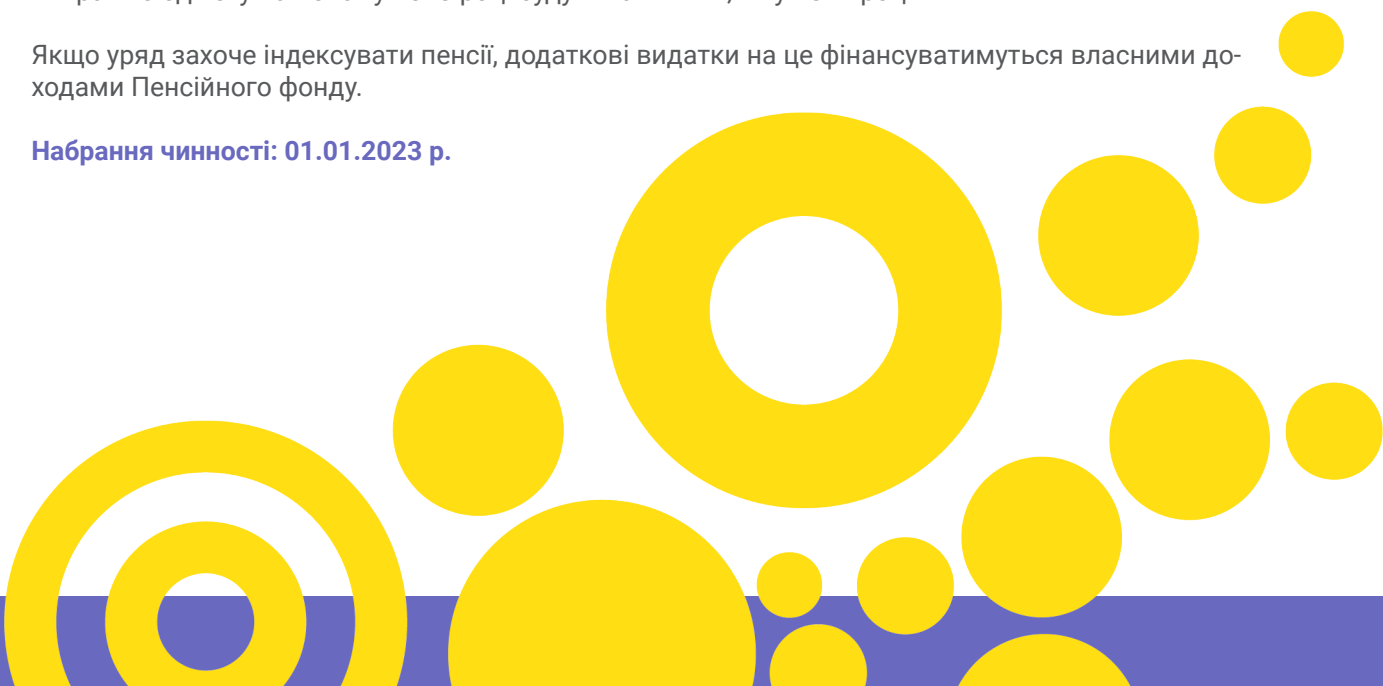
У кошторисі з'явилися три великі програми:

- соціальний захист дітей та сім'ї (27,3 млрд грн);
- соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини (66,64 млрд грн);
- підтримка малозабезпечених сімей (72,9 млрд грн).

Витрати бюджету на пенсії у 2023 році будуть такими ж, як у 2022 році.

Якщо уряд захоче індексувати пенсії, додаткові видатки на це фінансуватимуться власними доходами Пенсійного фонду.

Набрання чинності: 01.01.2023 р.

4. Деякі зміни щодо захисту соціальних, трудових та інших прав фізичних осіб, у тому числі під час воєнного стану, та спрощення обліку робочих місць для осіб з інвалідністю

Шостого (06) листопада 2022 року набрав чинності [Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту соціальних, трудових та інших прав фізичних осіб, у тому числі під час воєнного стану, та спрощення обліку робочих місць для осіб з інвалідністю»](#), спрямований на спрощення обміну інформацією між різними органами державної влади та державними реєстрами, які вони адмініструють.

Частина 1 статті 17 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» викладено в новій редакції. Відповідно до неї, інформація з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування використовується з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію» та «Про захист персональних даних» виключно для потреб, визначених Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та законами з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також для:

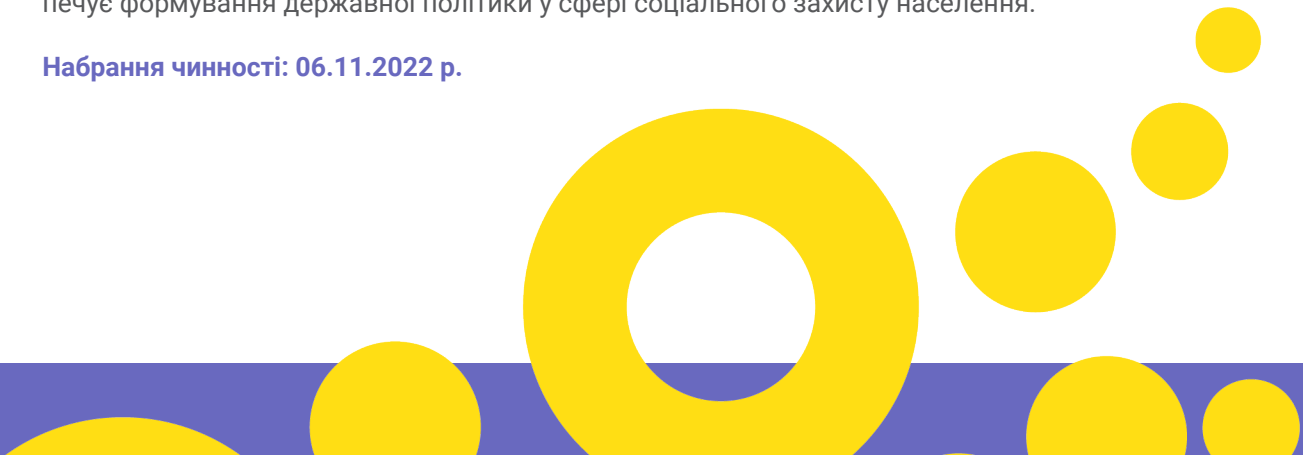
- призначення всіх видів державної соціальної допомоги та субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;
- виявлення порушень законодавства про працю, в тому числі фактів використання праці неоформлених працівників, вимог законодавства про створення робочих місць для осіб з інвалідністю, про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю роботодавцями;
- моніторингу дотримання законодавства про соціальний діалог, про професійні спілки, права та гарантії їх діяльності;
- обміну інформацією з Централізованим банком даних щодо проблем інвалідності;
- накопичення, зберігання та використання відповідно до законодавства інформації про сформовані (видані), продовжені листки непрацездатності.

5.

Інформацію з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру також можна надавати центральним органам виконавчої влади та державним підприємствам, що належать до сфери їх управління, роботодавцям, банкам, підприємствам, установам та організаціям з метою її використання для обслуговування громадян (за їхньою згодою або у випадках, встановлених законом щодо захисту персональних даних) у порядку, що затверджує Пенсійний фонд України за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Крім того, Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту соціальних, трудових та інших прав фізичних осіб, у тому числі під час воєнного стану, та спрощення обліку робочих місць для осіб з інвалідністю» частину 3 ст. 17 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» доповнено новим абзацом. Відповідно до нього, інформація з Державного реєстру про створення робочих місць для осіб з інвалідністю, про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю надає Пенсійний фонд України Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю у порядку та за формою, встановленими Пенсійним фондом за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Набрання чинності: 06.11.2022 р.

5. Прийнято Закон України про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час

Верховна Рада України прийняла [Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час»](#).

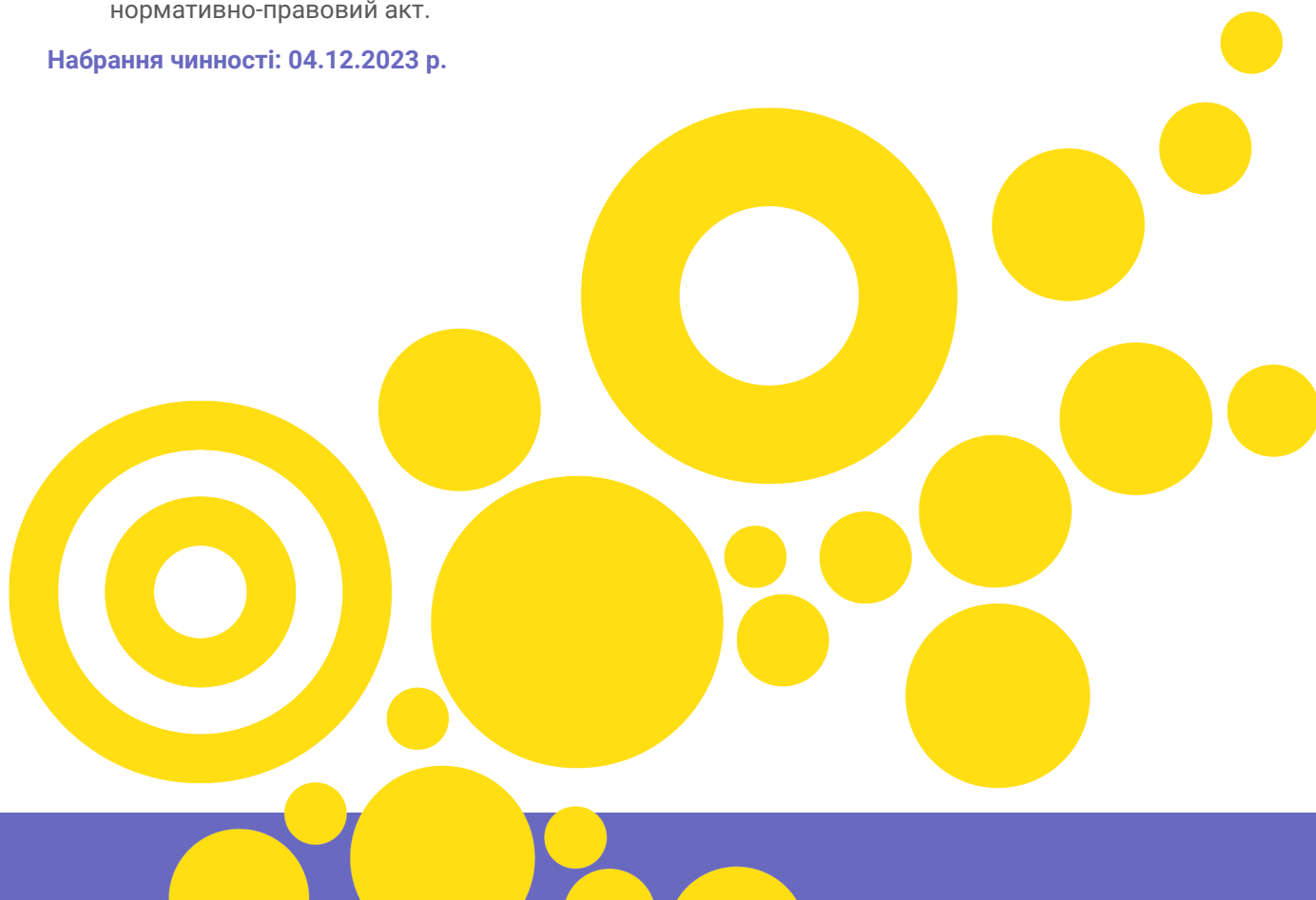
У документі врахували дві пропозиції бізнесу для організації прозорої процедури бронювання:

- Надання повноважень уряду на розробку нового порядку бронювання. Цей порядок має містити критерії віднесення підприємств до критичних.
- Дозволити бронювання без виконання мобілізаційних завдань для підприємств, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення.

Згідно з прийнятим Законом, бронюванню підлягають військовозобов'язані, які працюють:

- В органах державної влади, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, у разі якщо це необхідно для забезпечення функціонування зазначених органів.
- На підприємствах, в установах і організаціях, яким встановлено мобілізаційні завдання (замовлення), у разі, якщо це необхідно для виконання встановлених мобілізаційних завдань (замовлень).
- На підприємствах, в установах і організаціях, які здійснюють виробництво товарів, виконання робіт і надання послуг, необхідних для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань.
- На підприємствах, в установах і організаціях, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період. Критерії та порядок, за якими здійснюється визначення підприємств, установ і організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, встановлюються Кабінетом Міністрів України, який зобов'язаний у двомісячний строк з дати набрання чинності цим Законом ухвалити відповідний нормативно-правовий акт.

Набрання чинності: 04.12.2023 р.

6. Набрання чинності Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» та відповідною Постановою Кабінету Міністрів України на реалізацію його положень

Дев'ятнадцятого (19) листопада 2022 року набув чинності [Закон України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»](#). Закон визначає гарантії соціального і правового захисту прав громадян, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Зокрема внесено зміни до статей 11, 20, 24 Закону України від 09.07.2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та визначено гарантії пенсійного забезпечення таких громадян в частині обчислення стажу та сплати страхових внесків.

Громадяни України, стосовно яких згідно з Законом встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Страхові внески за них за весь період позбавлення особистої свободи та протягом шести місяців після звільнення сплачуються в порядку і строки, визначені Урядом, за рахунок коштів державного бюджету.

Встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України здійснюється рішенням Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України (далі – Комісія), яка утворюється при центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій (Мінреінтеграції).

Закон набрав чинності 19.11.2022 р., а також 15.11.2022 Постановою № 1281 Кабінет Міністрів України затвердив положення про Комісію з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, склад Комісії, порядок прийняття нею рішень щодо різних категорій громадян і перелік документів, які потрібно надати для розгляду.

Комісія розглядатиме заяви та документи щодо встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та ухвалюватиме рішення про встановлення цього факту, а також про визнання членом сім'ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Крім того, Комісія аналізуватиме практики застосування законодавства з питань соціального та правового захисту таких осіб.

Також цим рішенням визначено Порядок призначення та виплати щорічної й одноразової допомоги незаконно ув'язненим і членам їхніх сімей. Щорічна допомога в розмірі 100 тис грн виплачуватиметься під час перебування людини в місцях несвободи, а одноразова в такому ж розмірі – після звільнення. Окремо від зазначеної допомоги компенсуватимуть витрати на професійну правову допомогу, яку отримували такі громадяни. Заяви для прийняття відповідного рішення Комісією та проведення виплат прийматиме Мінреінтеграції.

Постановою визначено порядок створення, ведення та доступу до відомостей Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Набрання чинності Постановою: 19.11.2022 р.

7. Звільнення від оподаткування волонтерської допомоги

Верховна Рада України 16 листопада прийняла в цілому законопроекти [№8076](#) та [№7492](#), що передбачають звільнення від оподаткування волонтерської допомоги.

Законопроект № 7492 передбачає розширення можливих напрямків витрат волонтерів із Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони (далі – Реєстр волонтерів) з урахуванням повномасштабної російської агресії.

Також податкова пільга тепер поширюється на термін не тільки від дати реєстрації, а й на строк із початку поточного звітного року.

Відтепер до оподаткованого доходу осіб, внесених до Реєстру волонтерів, не включатиметься сума отриманої благодійної допомоги, якщо в період воєнного і надзвичайного стану вона витрачена на користь учасників бойових дій по всій Україні, працівників цивільного захисту та членів їхніх сімей, вимушених переселенців із зон бойових дій по всій Україні.

Звільнення від оподаткування поширюється не лише на попередній звітний рік та майбутні періоди, але й на початок поточного звітного року до того моменту, як людину внесли до Реєстру волонтерів. Ця норма «працює» до кінця 2022 року, тому необхідно зареєструватися в Реєстрі волонтерів, щоб звільнити від оподаткування зібрані і витрачені на ЗСУ кошти.

Законопроект № 8076 максимально спрощує процедуру потрапляння в Реєстр і створює можливість зробити це в Дії у декілька кліків. На законодавчому рівні прибрали довідку з банку, через яку неможливо було потрапити до Реєстру онлайн, а також необхідність надавати копію ідентифікаційного номера.

Прийняті законопроекти підписав Президент України.

8.

8. Впровадження поняття мобінгу та захист від нього

Шістнадцятого (16) листопада 2022 року прийнято Закон України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії порушенню прав у сфері праці»](#).

Цим Законом до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» та Закону України «Про колективні договори і угоди» вводиться поняття «мобінг» і передбачається адміністративна відповідальність за систематичне застосування різних форм мобінгу до працівника.

Вперше закріплюється поняття мобінгу, що являє собою цькування, тобто діяння роботодавця або окремих працівників трудового колективу, які спрямовані на приниження гідності та честі працівника, його професійної (ділової) репутації у формі психологічного та/або економічного тиску, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, створення стосовно нього напруженої, ворожої, образливої атмосфери, зокрема такої, що змушує особу недооцінювати власну професійну придатність.

Одним із видів мобінгу може бути цькування ВПО за ознакою місця народження, закиди щодо пасивного ставлення до подій, що відбуваються на окупованій території України з 2014 року. Необхідно враховувати, що прийняття вказаних змін зокрема покликано припинити таку поведінку в робочих колективах.

Закон набрав чинності 11.12.2022 р.

Зміни до нормативно-правових актів Уряду:

9. Зміни до порядку оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України

[Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2022 року № 1220](#) внесено зміни до постанов Кабінет Міністрів України щодо оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України.

Прийнятими змінами врегульовуються питання, які значно спрощують порядок оформлення паспортних документів під час воєнного стану.

Зокрема передбачено можливість:

- оформлення закордонними дипломатичними установами паспорта громадянина України для виїзду за кордон дитині на підставі звернення лише одного з батьків;
- формування е-паспорта громадянина України, е-паспорта громадянина України для виїзду за кордон особам, які не змогли отримати виготовлений документ через тимчасову окупацію території України або активні бойові дії;
- завершення процедури оформлення документів територіальним підрозділом ДМС, який не здійснював прийом заяв;
- пересилання виготовлених документів для їх видачі від одного територіального підрозділу ДМС до іншого в межах України, в тому числі за кордоном (від однієї закордонної дипломатичної установи до іншої);
- отримання виготовленого закордонного паспорта дитини іншою особою, яку визначать батьки або інші законні представники.

Крім того, в разі відсутності документів із фотокартками проводиться процедура встановлення особи для оформлення документів, що посвідчують особу. Здійснюється вона шляхом надсилення — до державних, єдиних реєстрів, інших інформаційних баз, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій — запитів документів з метою отримання фотокарток/відцифрованих образів обличчя особи щодо перевірки зазначених у заяві даних. У процесі перевірки береться до уваги вся інформація, яку повідомив заявник. Якщо ця процедура не дала результатів, проводиться процедура встановлення особи шляхом опитування свідків. Свідки визначаються заявником. Свідками можуть бути зокрема один із членів сім'ї особи, близька особа або сусіди, які є дієздатними, досягли 14-річного віку та мають документи, що посвідчують особу.

До членів сім'ї та близьких осіб можуть належати чоловік, дружина, зокрема й колишні, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат і сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

Для підтвердження того, що особа є членом сім'ї або близькою особою заявника, подаються документи, які посвідчують відповідні факти (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про розірвання шлюбу, свідоцтво про народження, рішення суду та інші документи). У разі відсутності зазначених документів такі відомості перевіряються за реєстрами та базами даних.

Встановлення особи з опитуванням членів сім'ї або близькими особами заявника може здійснюватися в режимі відеоконференцв'язку (якщо їхня особиста присутність неважлива).

Під час проведення процедури надаються підтверджуючі документи. Копії документів надсилають на електронну адресу підрозділу ДМС, який проводить відеоконференцв'язок.

Набрання чинності: 17.11.2022 р.

10. Правила перетинання державного кордону громадянами України

[Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2022 р. № 1212](#) внесено зміни до Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 року № 57. Відповідно до змін, з переліку документів, необхідних для перетину державного кордону окремим категоріям громадян України, виключено довідку до акта огляду медико-соціальною експертною комісією (форма первинної облікової документації № 157-1/о).

Таким чином, у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану, особи з інвалідністю мають право перетинати державний кордон за наявності посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійного посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю», в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідки для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

Набрання чинності: 02.11.2022 р.

11. Деякі питання здійснення першочергових заходів із забезпечення соціального захисту звільнених осіб

[Кабінет Міністрів України 28.10.2022 року прийняв постанову № 1210](#) «Деякі питання здійснення першочергових заходів із забезпечення соціального захисту звільнених осіб».

Відповідно до нових правил, координацію першочергових заходів із забезпечення соціального захисту осіб, які були звільнені з полону держави-агресора, забезпечує державне підприємство «Український національний центр розбудови миру».

Крім того, постановою визначено функції обласної військової адміністрації (обласної державної адміністрації), на території якої відбулося звільнення, серед яких:

- організація зустрічі звільнених осіб із членами сім'ї, близькими особами звільнених осіб, яка містить надання транспортних засобів, автомобілів швидкої медичної допомоги (за необхідності), першочергове продовольче забезпечення (забезпечення харчування) та забезпечення електронними комунікаціями (мобільний зв'язок);
- супровід звільнених осіб до закладів охорони здоров'я (за рішенням керівників державних органів, у підпорядкуванні яких перебувають заклади охорони здоров'я, звільнені особи, які є військовослужбовцями, особами рядового і начальницького складу, поліцейськими та іншими працівниками (співробітниками) таких державних органів, можуть супроводжуватися транспортними засобами цих органів до таких закладів охорони здоров'я);
- надання звільненим особам безоплатної первинної правової допомоги;
- надання медичної та реабілітаційної допомоги в необхідному обсязі звільненим особам за результатами проведеного медичного обстеження та з урахуванням діагнозу та психологічного стану;
- здійснення заходів щодо забезпечення звільнених осіб речами для задоволення основних (базових) потреб згідно з переліком, затвердженим Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Також Постановою закріплено обов'язок Міністерства охорони здоров'я сприяти забезпеченню лікування звільнених осіб за кордоном.

ДП «Український національний центр розбудови миру» сприяє встановленню факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України для звільнених осіб з метою отримання належного соціального і правового захисту таких осіб у порядку, встановленому законодавством.

Набрання чинності: 02.11.2022 р.

12. Мита та ПДВ на генератори, електрогенераторні установки, акумулятори електричні, обігрівачі та інше обладнання

[Кабінет Міністрів України 09.11.2022 року постановою № 1260](#) звільнив від сплати мита та ПДВ генератори, електрогенераторні установки, акумулятори електричні, обігрівачі та інше обладнання. Звільнення передбачено в рамках «заходів протидії коронавірусу SARS-CoV-2». З повним переліком обладнання, звільненого від сплати мита та ПДВ, можна ознайомитися в тексті постанови за вказаним вище посиланням.

Набрання чинності: 11.11.2022 р.

13. Порядок переведення на навчання за державним замовленням окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти до 2021 року включно на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб

[Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2022 року № 1224](#) затверджено Порядок переведення на навчання за державним замовленням окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти до 2021 року включно на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

Перевестися з контрактної форми навчання на бюджетну мають право:

- студенти, які проживають на тимчасово окупованих територіях, на території громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) на території громад (далі – ТОТ), що станом на 15 жовтня та 15 лютого відповідного року включені до переліку, затвердженого [Наказом Мінреінтеграції від 25.04.2022 р. № 75](#) (далі – Перелік);
- студенти, які виїхали з таких територій;
- діти загиблих захисників України;
- учасники бойових дій та їхні діти;
- особи, які отримали інвалідність внаслідок війни, та їхні діти.

Дія постанови розповсюджується на студентів, які:

- були зараховані на контракт до 2021 року включно;
- здобувають такий ступінь освіти вперше.

Внутрішньо переміщені особи та студенти з населених пунктів з переліку Мінреінтеграції для реалізації положень Постанови подають:

- Витяг із реєстру територіальної громади. Він має підтверджувати відомості про місце проживання (перебування) особи станом на 24 лютого 2022 року або містити інформацію про задеклароване/зареєстроване місце проживання (перебування) чи про зняття з нього на підставі відомостей ДМС.
- Документ про освіту, здобуту в закладі, який здійснює свою освітню діяльність на території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) на території територіальних громад, що станом на 15 жовтня та 15 лютого відповідного року включені до Переліку. Він може стати в нагоді, якщо інформації у згаданому реєстрі немає або місце проживання знято з реєстрації до 24 лютого 2022 року.

Діти (особи з їх числа у віці до 23 років) загиблих (померлих) осіб, зазначених у [статті 10-1](#) Закону України «[Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту](#)» подають:

- посвідчення члена сім'ї загиблого Захисника чи Захисниці України або до 1 березня 2023 р. — посвідчення члена сім'ї загиблого встановленого зразка (до досягнення дитиною 14-річного віку — довідка, видана батькові або матері (іншому повнолітньому члену сім'ї загиблої особи або особам, які замінюють батьків) за місцем реєстрації дитини) відповідно до [Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218);
- свідоцтво про народження дитини.

Особи, визнані учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни відповідно до Закону України «[Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту](#)» та діти (особи з їх числа у віці до 23 років) учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни подають:

- посвідчення учасника бойових дій або посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни, видане відповідно до [Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413, [Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302](#);
- або електронне посвідчення ветерана, передбачене [статтею 18](#) Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для дітей — свідоцтво про народження дитини.

Щоб перевестися на бюджетну форму навчання, слід звернутися із заявою до керівника свого закладу освіти, який здійснює верифікацію поданих документів і вносить інформацію про студента до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) в модулі «Здобувачі освіти».

Перевестися на місця державного замовлення студенти, дані про яких внесуть до ЄДЕБО після 15 листопада, зможуть у 2023 році.

Переведення здійснюватимуться за рахунок невикористаних місць державного замовлення у 2022 році, а також за наявності вакантних (вивільнених) місць. За відсутності останніх можливе збільшення обсягу державного замовлення.

Якщо у закладі є студенти зазначених вище категорій, керівникам закладів забороняється самостійно без дозволу відповідного держзамовника переводити студентів інших категорій на вакантні (вивільнені) місця державного замовлення.

Набрання чинності: 03.11.2022 р.

14. Порядок пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови (KfW)

Першого (01) листопада 2022 року постановою Кабінету Міністрів України № 1227 внесено зміни до Порядку пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови (KfW).

Нагадаємо, що Кредитна установа для відбудови (KfW) – державний банк Уряду Федеративної Республіки Німеччина, який надає грант в рамках німецького фінансового співробітництва з Україною з метою фінансування проекту відповідно до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про фінансове співробітництво (асигнування 2016 р.) (проект «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб».

Відповідно до змін, право на пільговий іпотечний кредит отримали ВПО, які мають житло на території громад, розташованих у районах проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), перелік яких затверджений відповідним переліком. Новелами цієї програми кредитування є також те, що переможці відбору отримують можливість взяти кредит на житло, яке реконструйовано не більше, ніж 35 років тому (раніше 25 років). При цьому переможець має право обрати житло в іншій адміністративно-територіальній одиниці, ніж та, яка вказувалася в заяві про намір отримати кредит. Також збільшено максимальний строк кредитування до 30 років (раніше – 20 років) та подвоєно нормативну площу житла на одинокого громадянина, яка тепер становить 52,5 м² (раніше – 21 м²).

Аби зменшити фінансове навантаження на позичальника у випадку зниження рівня його платоспроможності, встановлено можливість реструктуризації заборгованості. Зокрема такими шляхами:

- розстрочення сплати простроченої заборгованості за кредитом;
- надання позичальнику пільгового періоду, протягом якого йому відтермінуються платежі з погашення кредиту та сплати відсотків;
- збільшення строків кредитування (але не більше, ніж на 60 місяців).

При цьому платоспроможність позичальника вважається втраченою, якщо згідно з підтвердженими документами про його доходи та доходи повнолітніх членів його сім'ї він не відповідає вимогам щодо платоспроможності, визначеним підпунктом 2 пункту 7 цього Порядку (Платоспроможність переможця передбачає, що за умови сплати щомісячного платежу в рахунок погашення кредиту з урахуванням відсотків залишок середньомісячного доходу переможця та повнолітніх членів сім'ї не може бути меншим, ніж прожитковий мінімум (загальний показник), визначений законодавством на відповідний період, з розрахунку на кожного члена сім'ї (за винятком усіх обов'язкових платежів (податків та зборів)).

Окрім того, знищення або пошкодження житла, на яке надано кредит, що відбулося починаючи з 24 лютого 2022 року внаслідок військової агресії росії, відтепер є підставою для надання позичальнику кредитних канікул, протягом яких його можуть бути звільнити від сплати основного платежу та відсотків. Про факт пошкодження нерухомості позичальник повинен подати повідомлення до Реєстру пошкодженого та знищеного майна відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ № 380.

Звертаємо увагу: якщо підставою для встановлення кредитних канікул є знищення житла, такі кредитні канікули встановлюються до моменту отримання громадянином компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна.

Набрання чинності: 05.11.2022 р.

15. Внесення інформації до паспорта громадянина України для виїзду за кордон

[Постанова Кабінету Міністрів України від 01.11.2022 р. №1231](#) внесла зміни до пункту 2 [постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 р. № 170](#) та повернула українцям, які перебувають за кордоном, можливість продовжувати в українських дипломатичних установах строк дії паспортів громадянина України для виїзду за кордон, а також вносити відомості про дітей до паспортів батьків (законних представників), що було запроваджено ще в лютому 2022 року після початку повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України.

Набрання чинності: 01.11.2022 р.

16. Порядок надання Державної міграційною службою України адміністративних послуг в умовах воєнного стану

Дев'ятого (09) листопада набрала чинності [постанова уряду від 01.11.2022 року № 1232 «Деякі питання надання Державною міграційною службою адміністративних послуг в умовах воєнного стану»](#).

Постановою зокрема передбачено, що в період воєнного стану та протягом 30 календарних днів із дня його припинення або скасування територіальні органи/територіальні підрозділи Державної міграційної служби адміністративних послуг громадянам російської федерації надаватимуть з урахуванням таких особливостей:

- 1 розгляд заяв про оформлення дозволу на імміграцію, оформлення (у тому числі замість втрачених або викрадених) та обмін посвідок на постійне чи тимчасове проживання, поданих до набрання чинності цією постановою, зупиняється до набрання чинності законом щодо врегулювання відносин за участі осіб, пов'язаних із державою-агресором;
- 2 у разі звернення громадянина російської федерації із заявою про оформлення дозволу на імміграцію, продовження строку перебування, оформлення (у тому числі замість втрачених або викрадених) та обмін посвідок на постійне чи тимчасове проживання територіальний орган/територіальний підрозділ Державної міграційної служби інформує про відмову прийняти документи до набрання чинності законом щодо врегулювання відносин за участі осіб, пов'язаних із державою-агресором.

Державна міграційна служба пояснила, що зазначені обмеження не поширюються на громадян російської федерації, які:

- є чоловіком або дружиною громадянина України;
- дітьми або батьками громадян України;
- повнорідними братом або сестрою, дідом чи бабою, онуком чи онукою громадян України;
- особами, які прослужили у Збройних Силах України три і більше років;
- особами, які, відповідно до закону, прибули в Україну для працевлаштування.

При цьому громадяни російської федерації, які прибули в Україну з метою працевлаштування або з метою возз'єднання сім'ї, повинні протягом 30 днів із дня набрання чинності цією постановою звернутися до Державної міграційної служби за обміном посвідки на тимчасове проживання, якщо строк звернення за її обміном настав у період з 24 лютого 2022 року до дня набрання чинності цією постановою.

17. Про соціальну та професійну адаптацію ветеранів війни

Кабінет Міністрів [постановою від 1 листопада 2022 року №1235](#) вніс зміни до постанов [Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 р. № 179](#) та [від 21.06.2017 р. № 432](#).

Відтепер дія змінених Постанов поширюється на осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності.

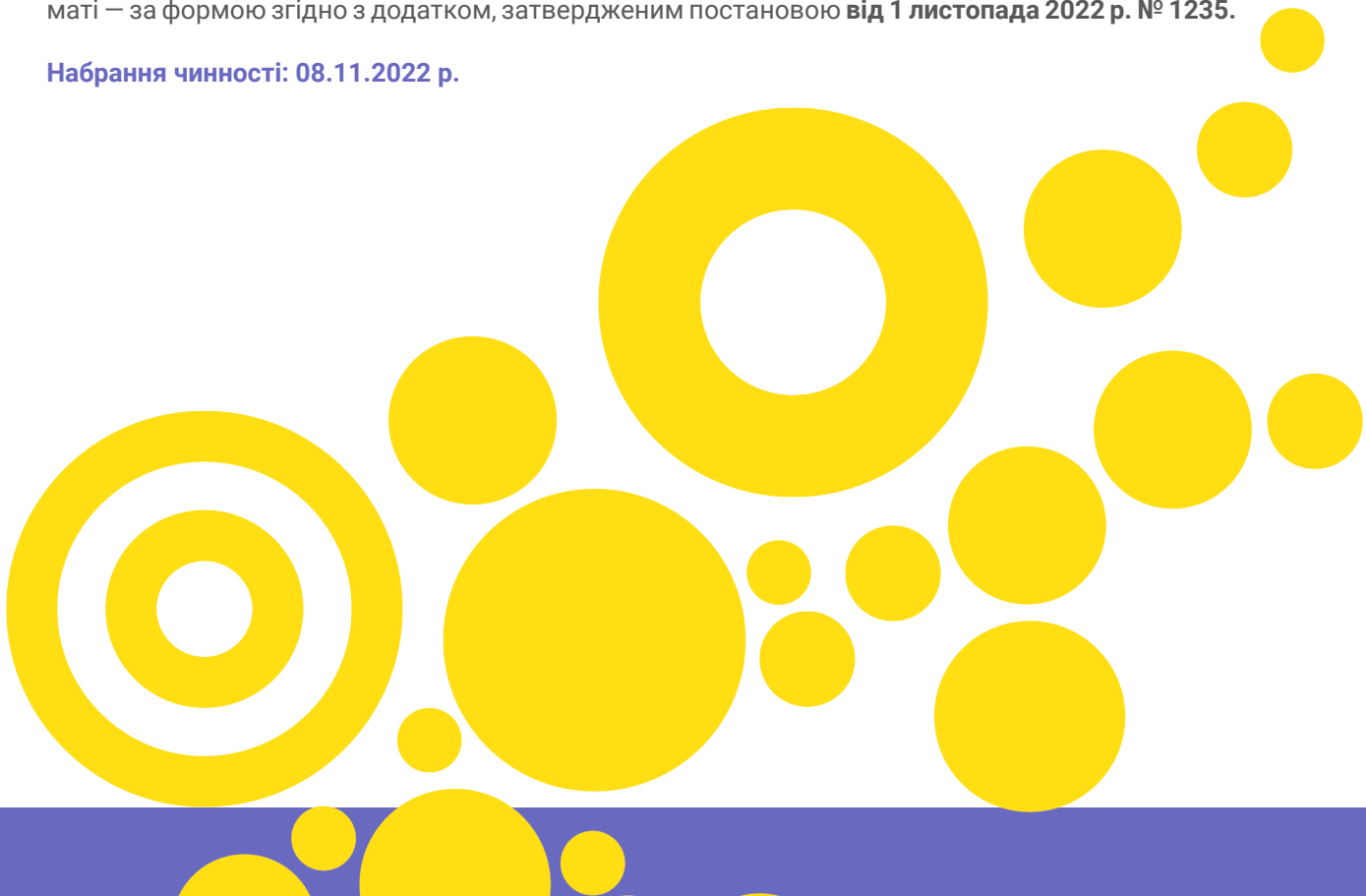
Зокрема на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення або скасування послуги із соціальної та професійної адаптації можуть отримати:

- військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані, добровольці Сил територіальної оборони) Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби;
- військовослужбовці військових прокуратур, поліцейські, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби;
- співробітники Служби судової охорони, інших утворених відповідно до законів військових формувань, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, та члени їхніх сімей.

Обласні та районні органи соціального захисту населення в межах відповідних бюджетних асигнувань окремо на кожного отримувача послуг укладають тристоронні договори про надання послуг зі здійснення заходів із соціальної адаптації з надавачами соціальних послуг та тристоронні договори про надання послуг зі здійснення заходів із професійної адаптації – з суб'єктами освітньої діяльності.

Щоб отримати послуги з професійної адаптації, слід звернутися до органу соціального захисту населення за адресою зареєстрованого місця проживання (перебування) або за місцем фактичного проживання (перебування) із заявою. Подати її можна в паперовому або електронному форматі – за формою згідно з додатком, затвердженим постановою [від 1 листопада 2022 р. № 1235](#).

Набрання чинності: 08.11.2022 р.

18. Деякі зміни щодо формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану

[Постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2022 р. № 1239](#) внесено зміни до [постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 р. № 252](#) щодо формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану.

Зокрема відредаговано повноваження військових адміністрацій у сфері бюджету та передбачено, що військові адміністрації населених пунктів, обласні, районні та Київська міська військові адміністрації зокрема можуть ухвалювати рішення про передачу коштів у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого бюджету без укладення договорів, а також затверджують місцеві бюджети, складені місцевими фінансовими органами.

Також п. 1 постанови № 252 доповнено новим п.п. 7, згідно з яким проект рішення місцевої ради, військової адміністрації про передачу коштів у вигляді міжбюджетного трансферту (крім міжбюджетних трансфертів, передбачених пп. 1, 4 ч.2 ст. 101 Бюджетного кодексу України) до відповідного місцевого бюджету іншої області та/або м. Києва в обов'язковому порядку підлягає погодженню Міністерством фінансів шляхом надання відповідного листа.

Крім того, скасована норма щодо тимчасового – на період до припинення чи скасування воєнного стану – непроведення перевірок Державної аудиторської служби України щодо виконання місцевих бюджетів та зупинення розпочатих перевірок.

Набрання чинності: 08.11.2022 р.

19. Щодо забезпечення населення продовольчими товарами тривалого зберігання в умовах воєнного стану

Набрала чинності [постанова від 04.11.2022 року № 1240](#) Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 328».

Змінами до постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення населення продовольчими товарами тривалого зберігання в умовах воєнного стану» від 20 березня 2022 р. № 328 зокрема встановлено, що на період дії воєнного стану, з метою задоволення нагальних потреб функціонування держави, безоплатно забезпечується продовольчими товарами тривалого зберігання населення територіальних громад областей та м. Києва, на території яких тривають активні бойові дії (відповідно до переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога в рамках Програми «єПідтримка»), зокрема внутрішньо переміщені особи з таких областей та м. Києва.

Також цією постановою був затверджений [Перелік](#) та обсяги продовольчих товарів, що використовуються для безоплатної видачі населенню, а також перелік та обсяги пакувальних товарів для фасування товарів, що використовуються для безоплатної видачі населенню.

Набрання чинності: 09.11.2022 р.

20. Процедура видачі документів для повернення в Україну

14 листопада 2022 року набрав чинності [Порядок реалізації експериментального проєкту щодо оформлення на території України посвідчення особи на повернення в Україну](#), затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1201 від 21 жовтня цього року.

Уряд запровадив спрощений порядок повернення в Україну осіб, яких окупанти примусово перемістили на територію росії або до інших країн, із числа:

- громадян України;
- осіб, визнаних Україною особами без громадянства;
- осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні.

У разі втрати паспортних документів такі особи матимуть змогу в'їхати до країни на підставі посвідчення особи на повернення в Україну. Оформити його зможуть члени сім'ї таких осіб, а саме:

- один із батьків;
- інший законний представник особи у віці до 18 років;
- дружина/чоловік;
- повнолітні діти;
- рідні (повнорідні, неповнорідні) брат/сестра.

Для цього їм необхідно буде звернутися до підрозділів Державної міграційної служби України.

Звертаємо увагу, що за відсутності родичів посвідчення оформлюється на підставі офіційного звернення Мінреінтеграції до територіального органу ДМС України.

У будь-якому випадку оформлюється такий документ безоплатно протягом 5 робочих днів та діє до трьох місяців. При цьому відмовити в оформленні посвідчення можуть лише за підстав:

- звернення неналежної особи, зокрема за відсутності документів, що підтверджують її повноваження;
- надання документів та інформації не в повному обсязі;
- відсутності змоги ідентифікувати переміщену особу за даними з відомих інформаційних систем, баз даних Реєстру, системи ДМС, інформації, поданої законним представником, членом сім'ї, Мінреінтеграції.

Також Міністерство закордонних справ України отримує доступ до Державного реєстру актів цивільного стану.

Це дозволить закордонним дипломатичним установам України прискорити процедуру ідентифікації громадян України, які потребують відновлення документів або повернення на батьківщину.

21. Зміна умов роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій

[Постановою Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2022 року № 1306](#) скасована постанова від 3 квітня 1993 року № 245 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій», а [розпорядженням № 1047-р](#) цього ж дня скасовано наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28 червня 1993 року № 43 «Про затвердження Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій».

Скасування зазначених документів знімає обмеження щодо тривалості робочого часу на роботі за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій.

Цими документами визначено, що тривалість роботи за сумісництвом не може бути більшою, ніж 4 години на день і ніж повний робочий день у вихідний, а загальна тривалість роботи за сумісництвом протягом місяця не може перевищувати половини місячної норми робочого часу.

Інші зміни законодавства:

22. Зміни до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25 квітня 2022 року № 75

Двадцять восьмого (28) жовтня 2022 року [Наказом № 248](#) (зі змінами, внесеними Наказом № 251 від 02.11.2022 р.) Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України внесло зміни до [Наказу від 25.04.2022 року № 75](#).

Цими наказами викладено в новій редакції Перелік територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 23 жовтня 2022 року.

23. Утворення військових адміністрацій населених пунктів

[Указом Президента України № 737/2022 від 27.10.2022](#) року утворено декілька військово-цивільних адміністрацій в Харківській області:

- Вовчанську міську військову адміністрацію Чугуївського району,
- Дворічанську селищну військову адміністрацію Куп'янського району,
- Кіндрашівську сільську військову адміністрацію Куп'янського району,
- Куньєвську сільську військову адміністрацію Ізюмського району,
- Куп'янську міську військову адміністрацію Куп'янського району,
- Петропавлівську сільську військову адміністрацію Куп'янського району,
- Печенізьку селищну військову адміністрацію Чугуївського району,
- Чкаловську селищну військову адміністрацію Чугуївського району.

Набрання чинності: 29.10.2022 р.

24. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами

[Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами від 11.05.2011 р.](#) (так звана Стамбульська конвенція) ратифікована Законом України від 20.06.2022 року, який набрав чинності 01.11.2022 року.

Відповідно до положень Конвенції, постраждалим від насильства особам забезпечується захист і підтримка, сприяння їх фізичному, психологічному та соціальному відновленню, через такі заходи:

- застосування захисних приписів;
- забезпечення інформування постраждалих про їхні права та можливості отримання допомоги та захисту;
- забезпечення діяльності спеціалізованих служб підтримки;
- не замовчування проблеми домашнього насильства;
- захист і підтримка дітей — свідків домашнього насильства.

Звертаємо увагу, що за [роз'ясненням](#) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Стамбульська конвенція не вводить в національне законодавство України поняття «гендер», яке буде негативно впливати на інститут сім'ї. Водночас поняття «гендерної рівності» як рівний правовий статус жінок і чоловіків використовується в Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» із 2005 року й не несе жодної шкоди. Стамбульська конвенція не суперечить релігійним традиціям та релігії в Україні, оскільки Конвенція не регулює їх, а підкреслює, що культура, звичаї, релігія, традиції або так звана «честь» не повинні розглядатися як виправдання будь-якого акту насильства.

25. Розширення можливостей використання цифрового паспорта

Сервісні центри головних управлінь Пенсійного фонду України отримають додатковий інструмент, за допомогою якого для підтвердження особи відвідувача можуть приймати е-паспорт (ID-картку), сформований в застосунку Дія. Про це повідомив Пенсійний Фонд України.

Інформаційний обмін між Пенсійним фондом України та Міністерством цифрової трансформації України дозволить зробити більш доступними послуги громадянам, які використовують мобільний застосунок Дія.

Довідково:

Обмін електронними документами між Пенсійним фондом України та Міністерством цифрової трансформації України запроваджено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2021 № 911 «Про затвердження Порядку формування та перевірки е-паспорта і е-паспорта для виїзду за кордон, їх електронних копій». Обмін здійснюється з дотриманням вимог Законів України «Про електронні довірчі послуги», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

26. Черговий перерахунок пенсій

З 1 (першого) грудня буде проведено перерахунки пенсій у зв'язку з:

- 1 | підвищенням прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 2 027 грн до 2 093 грн (стаття 7 Закону України [«Про Державний бюджет України на 2022 рік»](#));
- 2 | встановленням мінімальної пенсійної виплати непрацюючим особам із повним страховим стажем (30/35 років для жінок/чоловіків відповідно) віком до 70 років, які отримують «страхові» пенсії, на рівні 2500 грн або пропорційно наявному страховому стажу, з огляду на розмір 2500 грн (пункт 2 [постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 963](#) «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб у 2022 році та в подальшому»);
- 3 | зміною показника середньої заробітної плати, який застосовується при обчисленні пенсій по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та непрацездатним членам їх сімей (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 року № 1210 в редакції [постанови від 09.12.2021 № 1307](#)).

Перерахунок пенсії проводиться автоматично без додаткових звернень пенсіонерів.

Пенсії у перерахованих розмірах виплачуватимуть із грудня 2022 року у встановлені дати виплати.

27. Отримання витягу про місце проживання

Витяг про місце проживання тепер можна замовити не лише на порталі Дія, а й безпосередньо в мобільному додатку.

Витяг про місце проживання, отриманий з порталу Дія, особа пред'являє замість та без додаткового пред'явлення документів про місце проживання. Документ можна роздрукувати. Він містить QR-код для перевірки, що надає витягу силу оригіналу.

Для отримання необхідно встановити й авторизуватися в додатку Дія → обрати розділ «Послуги» → «Довідки та витяги» → «Витяг про місце проживання» → «Замовити витяг».

Якщо в Дії є свідоцтво про народження вашої дитини, можна оформити витяг і щодо її місця проживання.